अस्वीकरण

नेपालीमा अनुवाद गरिएको मामिलाको निर्णय पक्षहरुले आफ्नो भाषामा बुझ्नु को लागि मात्र हो। सबै व्यवहारिक र आधिकारिक उद्देश्यका लागी, फैसलाको अंग्रेजी संस्करण नै प्रमाणिक हुनेछ र कार्यन्वयनको उदेष्यका लागी पनि अंग्रेजी भाषा मै जारी भएको फैसला मान्य हुनेछ।

[२०२४] ४ एस.सी.आर. ६८६ : २०२४ आईएनएससी ३२३

रामायण सिंह बिरुद्ध उत्तर प्रदेश राज्य र अर्को

(सन् २०२४ को फौजदारी अपील नं. २१६८)

१९ अप्रिल २०२४

[संजय करोल र सतीश चन्द्र शर्मा, न्या.]

विचारका लागि मुद्दा के उच्च अदालतले अभियुक्त व्यक्तिहरूलाई जमानत दिँदा फौजदारी कार्यविधि संहिताको धारा ४३९ अन्तर्गत आफ्नो विवेकाधिकारको उचित प्रयोग गरेको थियो।

शीर्षक टिप्पणीहरू फौजदारी कार्यविधि संहिता, १९७३ – धारा ४३९ – जमानत दिने विवेकाधिकार मनपरी, अनिश्चित र अन्यायपूर्ण तरिकाले प्रयोग गर्न नहुने – अपील स्वीकृत – उच्च अदालतले (i) अपराधको गम्भीरता; (ii) अभियुक्त व्यक्तिहरूको आचरण; र (iii) समाजमा अपराधको समग्र प्रभावको कारणले जमानत दिनु हुँदैनथ्यो।

निर्णय: अभियुक्त व्यक्तिहरूलाई भारतीय दण्ड संहिताको धारा १४७, १४८, १४९, ३२३, ५०४, ५०६, ४२७, ३९४, ४११, ३०२ र १२०–बी साथै फौजदारी कानून संशोधन ऐन २०१३ को धारा ७ अन्तर्गत आरोप लगाइएको – पुनरावेदकद्वारा दर्ता गरिएको प्राथमिकी सूचना प्रतिवेदनसँग सम्बन्धित जसमा उल्लेख गरिएको थियो कि प्रतिवादी नं. २ र एक सह–अभियुक्त सहित व्यक्तिहरूले उनलाई, उनको काका (मृतक) र अर्को व्यक्तिलाई आक्रमण गरे – दुवै अभियुक्त व्यक्तिहरूको जमानत निवेदन जिल्ला अदालतद्वारा अस्वीकृत – जिल्ला अदालतको आदेशहरू विरुद्ध अपील स्वीकृत – उच्च अदालतद्वारा जमानत दिइएको – पुनरावेदकले उच्च अदालतको आदेशहरूको शुद्धतालाई चुनौती दिए – अपील स्वीकृत – जमानत दिने कार्यमा विवेकाधिकारको प्रयोग समावेश हुन्छ जुन मनपरी, अनिश्चित र अन्यायपूर्ण तरिकाले प्रयोग गर्न हुँदैन – जमानत दिनु हुँदैनथ्यो (i) अपराधको गम्भीरताको कारणले; (ii) अभियुक्त व्यक्ति(हरू)को आचरणको कारणले; र (iii) समाजमा अपराधको समग्र प्रभावको कारणले किनभने अभियुक्त व्यक्तिहरूको क्षेत्रमा व्यापक प्रभाव थियो। [प्याराहरू १५, १९]

उद्धृत मुद्दा कानून *नीरु यादव बिरुद्ध उत्तर प्रदेश राज्य* [२०१४] १२ एससीआर ४५३ : (२०१४) १६ एससीसी ५०८; *प्रशान्त कुमार सरकार बिरुद्ध आशिष चट्टर्जी* [२०१०] १२ एससीआर ११६५ : (२०१०) १४ एससीसी ४९६;

महिपाल बिरुद्ध राजेश कुमार [२०१९] १४ एससीआर ५२९ : (२०२०) २ एससीसी ११८ – मा भर परेको।

- लेखक

दण्ड संहिता, १८६०; फौजदारी कार्यविधि संहिता, १९७३।

जमानत दिने; फौजदारी कार्यविधि संहिताको धारा ४३९ अन्तर्गत विवेकाधिकारको प्रयोग; जमानत दिनका लागि मापदण्डहरू।

फौजदारी अपील क्षेत्राधिकार: फौजदारी अपील नं. २१६८ सन् २०२४ इलाहाबादको उच्च न्यायालयको सीआरएमबीए नं. ११८२८ सन् २०२३ मा मिति २४.०४.२०२३ को फैसला र आदेशबाट साथै फौजदारी अपील नं. २१६९ सन् २०२४

देवव्रत, संजय कुमार यादव, पृथ्वीपाल, मनोज जैन, पुनरावेदकका लागि अधिवक्ताहरू। सुधीर कुमार सक्सेना, वरिष्ठ अधिवक्ता, लोकेश कुमार चौधरी, सुश्री तुलिका मुखर्जी, अजय सिंह, सुश्री स्नेह सुमन, बीनु शर्मा, वेंकट नारायण, सुबोध एस. पाटिल, प्रत्यर्थीहरूका लागि अधिवक्ताहरू।

फैसला सतीश चन्द्र शर्मा, न्या. १. अनुमति प्रदान गरिएको छ।

२. यो वर्तमान अपील अर्थात् एसएलपी (फौजदारी) नं. १४९८८ सन् २०२३ बाट उत्पन्न भएको, इलाहाबादको उच्च न्यायालय ("**उच्च अदालत**") को विद्वान एकल न्यायाधीशको मिति २४.०४.२०२३ को फैसलाको शुद्धतालाई चुनौती दिन खोज्छ जसमा उच्च अदालतले विवेक पाल उर्फ विक्की पाल / प्रतिवादी नं. २ को फौजदारी कार्यविधि संहिता, १९७३ ("**सीआरपीसी**") को धारा ४३९ अन्तर्गतको जमानत निवेदनलाई स्वीकृत गर्यो र तदनुसार प्रतिवादी नं. २ लाई त्यसमा निहित केही शर्तहरूको अधीनमा जमानतमा रिहा गर्यो ("**चुनौती दिइएको आदेश**")।

३. मिति ३१.१०.२०२३ को आदेशद्वारा, एक सह-अभियुक्त अर्थात् पुनित पाललाई उच्च अदालतको समन्वय बेन्चद्वारा जमानतमा रिहा गरिएको थियो। त्यो आदेशको विरुद्ध पुनरावेदकद्वारा दायर गरिएको अपीललाई एसएलपी (फौजदारी) नं. ३५५ सन् २०२४ मा मिति ०२.०१.२०२४ को आदेशद्वारा यो वर्तमान अपीलसँग जोडिएको छ। यसबाहेक, वर्तमान अपील(हरू) मा समावेश तथ्यहरू र प्रश्नहरू समान भएकोले, तिनीहरूलाई एकसाथ सुनुवाई गरिएको छ र यो साझा फैसलाद्वारा निपटारा गरिँदैछ।

४. मुद्दाका तथ्यहरूले खुलासा गर्छन् कि पुनरावेदक अर्थात् मूल उजुरीकर्ताद्वारा मिति ०३.०१.२०२२ मा एक प्रथम सूचना प्रतिवेदन ("**एफआईआर**") दर्ता गरिएको थियो जसमा उल्लेख गरिएको थियो कि मिति ०२.०१.२०२२ मा लगभग ३:३० बजे दिउँसो, पुनरावेदक आफ्नो काका अर्थात् जितेन्द्र सिंह ("**मृतक**") र उनको चालक अर्थात् राहुलसँग बंकटी बजारबाट फर्किरहेका थिए जब उनीहरूको गाडीलाई अभियुक्त व्यक्ति(हरू) सहित अन्य कुराहरूमध्ये (i) प्रतिवादी नं. २; र (ii) पुनित पालले रोके। अभियुक्त व्यक्तिहरूले मृतकलाई मौखिक रूपमा गाली गरे र फलामको रडले गाडीको झ्यालहरू फुटाए। त्यसपछि उनीहरूले मृतकलाई गाडीबाट बाहिर तानेर - र उनलाई मार्ने उद्देश्यले फलामको रड, हकी स्टिक र ब्याटले शारीरिक रूपमा आक्रमण गरे। यो पनि आरोप लगाइएको थियो कि यद्यपि पुनरावेदक र राहुल अर्थात् चालकले हस्तक्षेप गर्ने प्रयास गरे, उनीहरूलाई अभियुक्त व्यक्तिहरूद्वारा घाइते बनाइयो। अभियुक्त व्यक्तिहरूले मृतक र चालकको मोबाइल फोनहरू; साथै मृतकको सुनको सिक्री खोसे र घटनास्थलबाट भागे। मृतकलाई सुरुमा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, बंकटीमा लगिएको थियो, तर गम्भीर प्रकृतिका चोटहरूको कारण उनलाई जिल्ला अस्पताल, बस्तीमा र त्यसपछि लखनऊको सहारा अस्पतालमा रेफर गरिएको थियो जहाँ उनी अन्ततः मिति १०.०२.२०२२ मा आफ्नो चोटहरूबाट मृत्यु भए।

५. सोही दिन अर्थात् १०.०२.२०२२ मा, (i) मृतकको व्यक्तिको शव परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरिएको थियो जसमा टाउको, हात र घुँडामा चोटहरू रेकर्ड गरिएको थियो; र (ii) शव परीक्षण गरिएको थियो जसले मृतकको व्यक्तिमा ४ (चार) प्रमुख मृत्युपूर्व टाउकोका चोटहरू देखाएको थियो। महत्त्वपूर्ण रूपमा, मृत्युको कारण मृत्युपूर्व टाउकोका चोटहरूको कारण कोमा भनेर पहिचान गरिएको थियो।

६. उल्लेखनीय रूपमा, प्रतिवादी नं. २ लाई एफआईआरको सम्बन्धमा मिति ०५.०१.२०२२ मा पक्राउ गरिएको थियो र हत्या हतियार अर्थात् मृतकलाई आक्रमण गर्न प्रयोग गरिएको ब्याट पनि उनको सूचनामा बरामद गरिएको थियो। अर्कोतर्फ, पुनित पाललाई मिति ०७.०१.२०२२ मा पक्राउ गरिएको थियो। एफआईआरको सम्बन्धमा मिति १४.०३.२०२२ मा भारतीय दण्ड संहिता, १८७२ ("**आईपीसी**") को धारा(हरू) १४७, १४८, १४९, ३२३, ५०४, ५०६, ४२७, ३९४, ४११, ३०२ र १२०बी साथै फौजदारी कानून संशोधन ऐन, २०१३ ("**ऐन**") को धारा ७ सँग पढेर अभियोगपत्र दायर गरिएको थियो ("**अभियोगपत्र**")। अभियोगपत्र दायर गरेपछि, प्रतिबद्धता कार्यवाही शुरू भयो र त्यसपछि मिति १९.०४.२०२३ को आदेशद्वारा अभियुक्त व्यक्ति(हरू) विरुद्ध आरोपहरू तय गरिए।

७. प्रतिवादी नं. २ ले एफआईआरबाट उत्पन्न कार्यवाही(हरू)को सम्बन्धमा विद्वान् सत्र न्यायाधीश, बस्ती ("**जिल्ला अदालत**") समक्ष जमानत माग्ने निवेदन दायर गरे। मिति १५.०३.२०२२ को आदेशद्वारा, उक्त जमानत निवेदनलाई जिल्ला अदालतद्वारा अस्वीकार गरिएको थियो। त्यसपछि, प्रतिवादी नं. २ ले जमानत माग्ने निवेदन दायर गरे जुन चुनौती दिइएको आदेशद्वारा उच्च अदालतद्वारा स्वीकृत गरिएको थियो।

८. अर्कोतर्फ, पुनित पालले एफआईआरबाट उत्पन्न कार्यवाही(हरू)को सम्बन्धमा जिल्ला अदालत

समक्ष जमानत माग्ने निवेदन दायर गरे। मिति २९.०३.२०२२ को आदेशद्वारा, उक्त जमानत निवेदनलाई जिल्ला अदालतद्वारा अस्वीकार गरिएको थियो। त्यसपछि, पुनित पालले जमानत माग्ने निवेदन दायर गरे जुन मिति ३१.१०.२०२३ को आदेशद्वारा उच्च अदालतद्वारा स्वीकृत गरिएको थियो।

९. यहाँका पुनरावेदक अर्थात् मूल उजुरीकर्ताले एफआईआरको सम्बन्धमा (i) प्रतिवादी नं. २; र (ii) पुनित पाललाई जमानतमा रिहा गर्ने उच्च अदालतद्वारा पारित आदेश(हरू)को शुद्धतालाई चुनौती दिँदै वर्तमान अपीलहरू दायर गरे।

१०. पुनरावेदकको तर्फबाट उपस्थित विद्वान् वकिलले निम्न तर्कहरू प्रस्तुत गरे:

(क) उच्च अदालतले प्रतिवादी नं. २ र पुनित पाललाई जमानत दिन आफ्नो क्षेत्राधिकारको प्रयोग गर्नु हुँदैनथ्यो किनभने (i) अभियुक्त व्यक्ति(हरू) विरुद्ध आरोपहरू तय गरिएका थिए;

(ii) मृतकलाई आक्रमण गर्न प्रयोग गरिएको हतियार प्रतिवादी नं. २ बाट बरामद गरिएको छ; (iii) जिल्ला अदालतद्वारा प्रतिवादी नं. २; र पुनित पाललाई जमानत दिन अस्वीकार गर्दै तर्कसंगत आदेश(हरू) पारित गरिएका थिए;

(ख) अभियुक्त व्यक्ति(हरू) सहित अन्य कुराहरूमध्ये प्रतिवादी नं. २ र पुनित पालद्वारा क्षेत्रमा प्रयोग गरिएको व्यापक प्रभावको कारण गवाहहरूलाई प्रभावित गर्ने क्षमताको सम्बन्धमा वास्तविक र सम्भावित खतरा छ अर्थात् घटनापछि घटनास्थल नजिकका सबै पसलहरू १० (दश) दिनसम्म बन्द रहे; र

(ग) प्रतिवादी नं. २; र पुनित पालले आफ्नो स्वतन्त्रताको दुरुपयोग गरेका छन् अर्थात् एक पहिचान गरिएको गवाहले पहिले नै जिल्ला अदालतबाट पुलिस सुरक्षा मागेका थिए किनभने सुनुवाईको अवधिमा उनलाई धम्की दिइएको थियो; र यो विशेष रूपमा तर्क गरिएको थियो कि प्रतिवादी नं. २; र पुनित पालद्वारा पुनरावेदकलाई नै धम्की दिइएको थियो।

११. उत्तर प्रदेश राज्य प्रतिवादीको तर्फबाट उपस्थित विद्वान् वकिलले पुनरावेदकको पक्षलाई समर्थन गरे। यसबाहेक, हाम्रो ध्यानमा ल्याइएको थियो कि प्रतिवादी नं. २; र पुनित पाललाई उत्तर प्रदेश ग्यांगस्टर र समाज विरोधी गतिविधिहरू (रोकथाम) ऐन, १९८६ को प्रावधानहरू अन्तर्गत पनि मुद्दा चलाइएको थियो।

१२. अर्कोतर्फ, प्रतिवादी नं. २; र पुनित पालको तर्फबाट उपस्थित विद्वान् वरिष्ठ वकिल श्री सुधीर कुमार सक्सेनाले निम्नानुसार जोडदार तर्क गरेका छन्:

(घ) प्रतिवादी नं. २; र पुनित पाल सुनुवाईमा सहयोग गरिरहेका छन्, तर पुनरावेदकले जिल्ला अदालत समक्षको कार्यवाहीलाई रोकेका छन्; र

(ङ) पुनरावेदकलाई धम्की दिएको सम्बन्धमा प्रतिवादी नं. २; र पुनित पाल विरुद्ध लगाइएको आरोप पूर्ण रूपमा गलत छ र वास्तवमा, प्रतिवादी नं. २; र पुनित पाललाई खराब रूपमा चित्रण गर्ने एक सुनियोजित प्रयासको हिस्सा हो; र

१३. हामीले पक्षहरूको तर्फबाट उपस्थित विद्वान् वकिल(हरू)लाई सुनेका छौं र रेकर्डमा भएका सामग्रीहरूको अध्ययन गरेका छौं।

१४. यस अदालत समक्षको विवादको मुख्य बिन्दु यो हो कि के उच्च अदालतले CrPC को धारा ४३९ अन्तर्गत आफ्नो विवेकाधिकार उचित रूपमा प्रयोग गरेर प्रतिवादी नं. २ र पुनित पाललाई FIR बाट उत्पन्न कारवाहीको सम्बन्धमा जमानत दिएको हो?

१५. यो स्थापित तथ्य हो कि जमानत प्रदान गर्नु विवेकाधीन शक्तिको प्रयोग हो जुन मनोमानी, अनियमित र अन्यायपूर्ण तरिकाले प्रयोग गर्नु हुँदैन। उपरोक्त परिप्रेक्ष्यमा हामीले उच्च अदालतको आदेश(हरू)को सहीपनको मूल्यांकन गर्नुपर्छ जसले प्रतिवादी नं. २ र पुनित पाललाई FIR बाट उत्पन्न कारवाहीको सम्बन्धमा जमानत दिएको छ।

१६. यस अदालतले प्रशान्त कुमार सरकार बनाम आशिस चटर्जी, (२०१०) १४ SCC ४९६ मा जमानत प्रदान गर्ने आदेशको सहीपनको मूल्यांकन गर्नुपर्ने केही मापदण्डहरू निर्धारण गरेको थियो। सान्दर्भिक अनुच्छेद(हरू) यस प्रकार पुनः प्रस्तुत गरिएको छ:

"९. ... यो स्पष्ट छ कि यो अदालतले सामान्यतया उच्च अदालतद्वारा अभियुक्तलाई जमानत दिने वा अस्वीकार गर्ने आदेशमा हस्तक्षेप गर्दैन। तथापि, उच्च अदालतले पनि आफ्नो विवेकाधिकारको प्रयोग न्यायोचित, सावधानीपूर्वक र यस अदालतका धेरै निर्णयहरूमा स्थापित आधारभूत सिद्धान्तहरूको कडाइका साथ पालना गरेर गर्नुपर्छ। यो स्थापित तथ्य हो कि, अन्य परिस्थितिहरूका साथै, जमानत निवेदनको विचार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कारकहरू यस प्रकार छन्:

(i) के अभियुक्तले अपराध गरेको विश्वास गर्ने कुनै प्रथम दृष्टिमा वा उचित आधार छ; (ii) आरोपको प्रकृति र गम्भीरता; (iii) दोषी ठहर भएमा सजायको कठोरता; (iv) जमानतमा छाडिएमा अभियुक्त भाग्ने वा फरार हुने खतरा; (v) अभियुक्तको चरित्र, व्यवहार, साधन, स्थिति र स्तर; (vi) अपराध दोहोरिने सम्भावना; (vii) साक्षीहरूलाई प्रभावित गर्ने उचित आशंका; र (viii) जमानत दिएर न्याय बाधित हुने खतरा।

१०. यो स्पष्ट छ कि यदि उच्च अदालतले यी सान्दर्भिक विचारहरूलाई ध्यान नदिई यान्त्रिक रूपमा जमानत दिन्छ भने, उक्त आदेश मनको अनुप्रयोग नभएको दोषबाट ग्रस्त हुनेछ, जसले यसलाई गैरकानूनी बनाउँछ।"

१७. यसका अतिरिक्त, यस अदालतले महिपाल बनाम राजेश कुमार, (२०२०) २ SCC ११८ मा प्रशान्त कुमार सरकार (माथि उल्लेखित) को पालना गर्दै जमानत दिने आदेशको सम्बन्धमा यस अदालतको हस्तक्षेपको स्थितिलाई संक्षेपमा सारांश गरेको छ। सान्दर्भिक अनुच्छेद यस प्रकार पुनः प्रस्तुत गरिएको छ:

१४. अभियुक्तलाई जमानतमा रिहा गर्ने प्रावधानले व्यक्तिको स्वतन्त्रतालाई छुन्छ। यसै कारणले गर्दा यो अदालतले सामान्यतया उच्च अदालतको जमानत दिने आदेशमा हस्तक्षेप गर्दैन। तथापि, जहाँ उच्च अदालतले जमानत दिने विवेकाधिकार उचित ध्यान नदिई वा यस अदालतको निर्देशनको विपरीत प्रयोग गरेको छ, त्यस्तो जमानत दिने आदेश खारेज गर्न सकिन्छ। अदालतले अन्य कुराहरूको साथसाथै, अभियुक्तले अपराध गरेको प्रथम दृष्टिमा विचार, अपराधको प्रकृति र गम्भीरता र अभियुक्तले मुद्दाको कारवाहीमा कुनै तरिकाले बाधा पुर्याउने वा न्यायको मार्गबाट भाग्ने सम्भावनालाई ध्यानमा राख्नुपर्छ। जमानतमा रिहा हुने प्रावधानले न्यायको प्रशासनमा सार्वजनिक हित र मुद्दाको निर्णय नभएसम्म व्यक्तिगत स्वतन्त्रताको संरक्षण बीच उचित सन्तुलन कायम गर्छ। तथापि, जमानत प्रदान कानूनको सीमाभित्र र यस अदालतले तोकेका शर्तहरूको पालना गरेर सुरक्षित गर्नुपर्छ। यसै कारणले अदालतले जमानत दिने विवेकाधिकारको प्रयोगलाई निर्देशित गर्ने धेरै कारकहरूलाई केस-बाई-केस आधारमा सन्तुलन गर्नुपर्छ। यो निर्धारणमा अन्तर्निहित छ कि के, रेकर्डको विश्लेषणमा, अभियुक्तले अपराध गरेको विश्वास गर्ने प्रथम दृष्टि वा उचित कारण देखिन्छ। यो चरणमा अदालतले निष्कर्षमा पुग्न रेकर्डमा भएको प्रमाणको विस्तृत परीक्षण गर्न सान्दर्भिक छैन।

१८. हालको मुद्दामा फर्कंदा, हामी नोट गर्छौं कि प्रतिवादी नं. २; र पुनित पाललाई रेकर्डमा भएका सामग्रीहरूको आधारमा, जसमा पोस्टमार्टम रिपोर्ट र साक्षीहरूको बयान समावेश छन् तर

यतिमा सीमित छैनन्, अन्तर अन्य धारा १४७, १४८, १४९, ३२३, ५०४, ५०६, ४२७, ३९४, ४११, ३०२ र १२०बी आईपीसी अन्तर्गत आरोप लगाइएको छ। यसबाहेक, २ (दुई) अवसरमा प्रतिवादी नं. २; र पुनित पाल विरुद्ध आरोप लगाइएको छ जसमा अन्तर अन्य आरोप लगाइएको छ कि अभियुक्त व्यक्तिहरूले पुनरावेदक अर्थात् मूल उजुरीकर्ता र अर्को पहिचान गरिएको साक्षीलाई प्रस्तुत मुद्दाको सुनुवाई बिगार्ने प्रयासमा धम्क्याउने प्रयास गरेका छन्।

१९. तसर्थ, हाम्रो विचारमा, उच्च अदालतले (i) अपराधको गम्भीरता; (ii) अभियुक्त व्यक्ति(हरू)को आचरण; र (iii) समाजमा अपराधको समग्र प्रभावको कारणले एफआईआरबाट उत्पन्न कार्यवाहीको सम्बन्धमा प्रतिवादी नं. २; र पुनित पाललाई जमानत दिनु हुँदैन थियो, अर्थात् अभियुक्त व्यक्ति(हरू) दिउँसोको हत्यामा संलग्न थिए जसले गर्दा क्षेत्रमा उनीहरूको अत्यधिक प्रभावको कारण १० (दश) दिनसम्म लामो अवधिको लागि बजार बन्द भएको थियो।

२०. उपरोक्त सन्दर्भमा, अभियुक्त विवेक पाल @ विक्की पाल र पुनित पाललाई क्रमशः मिति २४.०४.२०२३ र ३१.१०.२०२३ मा जमानत दिने चुनौती दिइएका आदेशहरू कायम राख्न सकिँदैन र तदनुसार खारेज गरिन्छ।

२१. पुनरावेदनहरू उपरोक्त शर्तहरूमा स्वीकार गरिन्छन्। अभियुक्त विवेक पाल @ विक्की पाल र पुनित पालको जमानत बन्धन(हरू) रद्द हुनेछन्। उल्लेखित व्यक्ति(हरू)लाई तत्काल हिरासतमा लिइनेछ। यस फैसलाको एक प्रति सुनुवाई अदालत र पीएस लालगंज, बस्ती, उत्तर प्रदेशलाई आगामी कारबाही र आवश्यक अनुपालनको लागि पठाइनेछ। सुनुवाई अदालतलाई यो फैसलाको प्रति प्राप्त भएको मितिले एक वर्षको अवधिभित्र अधिमानतः सुनुवाई समाप्त गर्न निर्देशन दिइएको छ।

२२. यो स्पष्ट गरिन्छ कि यस फैसलामा गरिएका कुनै पनि टिप्पणीहरूलाई सुनुवाईमा मुद्दाको गुणहरूमा राय व्यक्त गरेको रूपमा लिइने छैन।

शीर्षक टिप्पणीहरू तयार गर्ने: गौरव उपाध्याय, मानार्थ सहसम्पादक
मुद्दाको परिणाम: पुनरावेदनहरू स्वीकृत। (*प्रमाणित गर्ने:* शिबानी घोष, अधिवक्ता)